

1 COLOMBO

De straten zijn wit. Alleen donkergrijze trottoirbanden vormen nog strakke lijnen in het lichte vlak. Op de een of andere wijze is de sneeuw daar niet blijven liggen. Langs de grachten staan dikke bomen. Donkere, zware zuilen, die afsteken tegen de witte stad. De grachten zijn dichtgevroren en bedekt met sneeuw, die fel wit oplicht. Het is windstil. Mijn arm ligt op de schouder van een meisje met heldere ogen. Haar haren kriebelen op mijn hand. Ik voel de druk van haar arm om mijn middel. We steken schuin de witte straat over. Druk praten we met elkaar. Haar reacties zijn direct. Zij is enthousiast, alert. Ik heb het zekere gevoel dat mijn wereld zich niet verder uitstrekt dan de witte straat, de zware bomen, de besneeuwde daken, de melkachtig witte lucht met dat beetje blauw erin. Hou oud zijn we, zeventien? Het zijn haar ogen die mij verwarmen en licht maken. We komen bij een brug. Een stukje verder ligt aan de kade een houten boot met ruime opbouw. Het hout is donker, vochtig van gesmolten sneeuw. Ik neem afscheid van het meisje en ik weet niet of het tijdelijk is of voorgoed. Waarom gaat ze eigenlijk met die boot weg? Nu pas dringt het tot me door dat ze er geen verklaring voor heeft gegeven. Gelukkig! De grachten zijn bevroren; de schuit kan niet vertrekken. En toch... oh God, de boot gaat langzaam van me af! Ik zit rechtovereind in bed, met kloppend hart en zweet in mijn handen. Hoe kon die boot vertrekken? denk ik

geschokt. Kan zoiets gebeuren? Iets dat alle logica te boven gaat.

Ik stap uit het monumentale bed. Een spleet tussen de gordijnen wijst mij de weg in de donkere kamer. Ik schuif het zware textiel opzij, en kijk op een zonovergoten boulevard. De zee kabbelt rustig tegen het strand. Het schiet me te binnen dat ik meteen na het ontbijt naar de bank moet om cheques in te wisselen.

Muttuswamy was tender en maakte een energieke indruk. Toen hij mij tegemoet kwam in de aankomsthal, speelde een scheef lachje over zijn gezicht.

‘Noem mij maar Muttu. Al mijn vrienden noemen mij zo,’ was zo ongeveer het eerste wat hij tegen mij zei.

We vertrokken van het vliegveld in een middenklasse Japanner. Muttu was naast mij op de achterbank komen zitten. Hij zette zijn wat ouderwetse bril af, haalde een hand door zijn grijzende hardos en gaf onze chauffeur een aanwijzing.

We reden door een rechte laan, met aan weerszijden statige palmen. Daarna sloegen we rechts af, een weg op die ons voerde langs rommelige nederzettingen en kleine winkeltjes. Vrachtwagens en minibusjes jakkerden achter elkaar aan in een grijs-zwarte roetwolk. Muttu's chauffeur loodste ons handig door het drukke verkeer. Een meters hoge witte Boeddha doemde op, sereen en in lotuszit onder een luifel. Langs de weg woekerde het groen tussen de bouwsels: gras, palmbomen en groepjes bananenbomen. Na ongeveer twintig minuten rijden, verschenen er horden

driewielige scootertaxi's, die giftig blauwe rookwolkjes uitstootten. Massa's voetgangers sjokten langs het warme asfalt. We kwamen door rommelige buitenwijken en het oude stoffige centrum. Nooit was ik hier eerder geweest, maar een gevoel van herkenning kwam boven drijven. In hoeverre leek het op Manilla, Surabaya of Lucknow? We reden het moderne zakencentrum binnen met zijn hoge kantoor- en bankgebouwen en de luxe hotels aan de zeezijde. Hinderlijk plakten mijn verfromfaaide kleren aan mijn bezwete lijf.

Nadat ik de buigende portier in mijn hotel voorbij was gegaan en mij omringd voelde door koelte, stond ik in een gigantische zaal met enorme lampentrossen aan het hoge plafond. Gouden letters verwezen naar een coffee shop en specialiteitenrestaurants. Vloeren en wanden waren met gepolijst marmer bekleed.

Aan de balie werd ik geholpen door een hemels glimlachende receptioniste in traditionele kleding. Ze was mooi, met haar donkere, sprekende ogen en haar zwarte, glanzende haar. Iedereen is vriendelijk hier, dacht ik, maar het is een vriendelijkheid die je moet kopen.

Een geüniformeerde bediende, die mijn koffer bij aankomst had aangenomen, liep mij voor naar de lift. Tijdens het wachten nam de man me snel van top tot teen op. Ik bedacht koortsachtig hoeveel fooi ik hem moest geven. Heb ik wel klein geld bij me? In de lift stond ik al in mijn portemonnaie te zoeken. De 'bell boy' volgde al mijn bewegingen. Het lukte mij, lopend in de gang, een geschikt

bedrag uit mijn portemonnaie te vissen. Nadat hij mijn koffer in mijn kamer had gezet, een paar lichten had aangedaan en de televisie aangezet, nam hij het geld aan met een niet gemeente glimlach en vertrok.

Ik nam de kamer in mij op: hoogpolig tapijt, airconditioning, groot, en van alle gemakken voorzien; maar het vertrek onderscheidde zich op geen enkele wijze van kamers in andere tophotels. Door het grote raam keek ik uit op een boulevard in schemerlicht. Het was hard gaan waaien. Een donker wolkendek hing boven een grijze zee met schuimkoppen. Palmbomen bogen in de wind. Achter het getinte glas, in deze kille kamer, had ik het gevoel dat het winter was, terwijl het buiten toch zo'n dertig graden moest zijn. Hier ben ik dan Colombo, dacht ik, met 'jetlag' en al! Dit gaf een onbestemd gevoel van onbehagen.

Lopend langs een drukke straat niet ver van mijn hotel, kan ik het bankgebouw in de verte al zien: een hoge, cilindervormige kolos, waarvan de raampartijen schitteren in de zon.

Ik moet denken aan die merkwaardige en zeer indringende droom die ik vannacht had. Hij was zo duidelijk geweest. Die beelden, die nu nog haarscherp zijn; het wit van de sneeuw nog oogverblindend. Maar wat zegt die droom me? Al lang geleden heb ik begrepen dat dromen belangrijk zijn. Dat je moet proberen ze te ontrafelen en dat je iets moet doen met de aanwijzingen die er in zitten. Verder kom ik niet in mijn overpeinzingen, want ik word aangesproken door een kleine man die met mij meeloopt.

Hij heeft een net bruin colbertjasje en zwarte leren schoenen aan. Het valt mij op dat hij is uitgerust met opvallend korte benen. Ik stop. Waar ik vandaan kom?

‘Ah, Netherlands... Holland, very interesting!’

Hij is zelf ook van Nederlandse afkomst. Hij is een Burgher, vertelt hij, een afstammeling van de Nederlanders, die hier - op het oude Ceylon - generaties lang hebben gewoond.

Hij heeft een donkere huid en ravenzwart haar. Uit niets aan hem blijkt een Nederlandse afkomst.

‘Iek spreekt nit viel Hollandes... dus dan maar in het Engels, als u het niet erg vindt. Fijn om een Nederlander te ontmoeten. Wij zijn broeders weet je...’

Wat ik zoal doe hier in Colombo? Hij zelf is onderwijzer, maar het is een probleem dat de overheid te weinig geld heeft om de jeugd goed onderwijs te geven. Hij haalt een identiteitsbewijs te voorschijn en geeft mij een in het Engels gestelde brief. Snel schiet ik door de tekst. Het is een oproep om geld te doneren voor beter lager onderwijs. Het voordeel van de twijfel, dat ik hem had gegeven is inmiddels vervlogen. Ik zeg hem dat ik niet voor een donatie voel en loop weer door, maar hij komt in kleine, snelle passen achter mij aan. Niets is vervelender dan het gevoel belazerd te worden! Ik begin er flink de pas in te zetten, ondanks zijn steeds indringender smeekbedes. Ik raak hem kwijt omdat ik zo snel loop, dat hij over moet gaan op een draf en dat is zelfs hem te gek.

Er bekruipt mij een ellendig gevoel terwijl ik doorloop naar

de bank. Stel nu dat het hele verhaal wel waar was? Hoe grof is mijn reactie dan niet geweest! Ik heb overwogen om hem hoe dan ook wat geld te geven, maar het idee beduvelde te worden heeft mij er toch van weerhouden. In gedachten loop ik de ingang van het bankgebouw binnen. Een soldaat, met machinegeweer voor de borst, houdt mij tegen.

‘Eerst daar aansluiten sir, daar wordt u gefouilleerd. Security, sorry!’

De nachtclub van mijn hotel is niet meer dan een bar met discotheek. Een steriele plaats. Vanaf een zwartstalen frame tuimelen fel getinte lichtvlekken over de dansvloer. Onder de lampen dansen vier Aziatische meisjes met slome bewegingen; ondertussen praten ze met elkaar. Behalve de meisjes schuifelen er nog twee stellen; toeristen zo te zien. Ongemak is op hun gezichten af te lezen. Waarschijnlijk hadden ze een flitsende nachtclub verwacht, waarbij ze in de drukte niet te veel zouden opvallen. De tent is te leeg met het handjevol dansenden en de paar bezette fauteuils langs de dansvloer. De bar, direct naast de ingang, is onmetelijk lang en zacht paars verlicht. Een diskjockey in smetteloos pak doet zijn best om vanuit zijn zwarte hok de stemming er in te krijgen. Overdreven enthousiast kondigt hij zijn plaatjes aan.

Ik ga aan de bar zitten en ben hierdoor de enige klant van het barmeisje dat mij vol verwachting aankijkt.

‘Hellllo,’ zegt zij.

‘Hello, een bier graag.’

Ik draai mij om op mijn kruk en kijk naar de dansvloer. De meisjes vermaken zich goed. Zo nu en dan buigt er een voorover van de lach. Eén van de twee stellen komt hand aan hand de dansvloer af en loopt naar de zitjes. Westerse toeristen, gelokt naar dit tropische eiland. Ik ben bang dat ze weinig soortgenoten zullen vinden. De meeste hotels staan immers leeg in Sri Lanka sinds kranten over de hele wereld hun berichten verspreiden over de harde strijd tussen de Tamils en de Singalezen.

De deur zwaait open. Een zwaar gebouwde man komt binnen. Hij loopt regelrecht op de bar af, begroet het barmeisje en gaat rechts van mij zitten. Twee barkrukken blijven tussen ons vrij. Zo te zien is hij hier eerder geweest. Ik vermoed dat hij een jaar of veertig is. Hij lijkt mij licht aangeschoten, met zijn rode kop en zijn stropdas losgetrokken om zijn boord. Hij bestelt bier en kijkt om zich heen. In zijn rondgaande blik neemt hij mij even op. Ik voel dat hij om een praatje verlegen zit. Als hij zijn glas bier van het barmeisje heeft gekregen en twee grote teugen heeft genomen, kijkt hij weer mijn kant op. Als onze blikken kruisen zegt hij: ‘Hi mate, tourist?’

‘Ah, hallo ... nee, geen toerist. Ik werk hier; dat wil zeggen ik ga hier werken. Ik ben eigenlijk net aangekomen. Gisteren.’

‘Wat ga je doen hier in Sri Lanka?’

‘Ik ga binnenkort naar het noorden, naar het Tamilgebied...’

Ingeleid door een grote grijns, onderbreekt hij mijn zin:

‘Wel... neem maar een kogelvrij vest mee!’

‘Hoe zo!’ hoor ik mijzelf verontwaardigd zeggen. ‘Het is er toch veilig nu; het is er rustig, er zijn geen problemen!’

‘Ik maak maar een grap, mate!’

Hij schuift op de barkruk naast mij en stelt zich voor als William. William is Australiër. Hij handelt in textiel, maar lang doet hij dit werk nog niet. Met deze reis is hij voor het eerst in Azië en hij verzekert mij dat hij zijn ogen uitkijkt. Er volgt een daverende lach, waarbij zijn gezicht zo vertrekt dat het lijkt of zijn oren wijder uit gaan staan. Hij wil dolgraag naar Bangkok en hoopt op de terugreis daar neer te strijken om er de ‘screw’ van zijn leven....